

Varför får vi inte jobb?

Sammanställning av bordssamtalen som tog plats under:
Folkets Salong
söndag den 18 maj 2025 i
Rymdporten

Arbetsförmedlingen, som tidigare varit en plats där man kunde träffa en handläggare för råd och stöd har blivit en kall och regelstyrd myndighet. Idag är det sällsynt att få möta en verklig person, i stället har kontakten ersatts av digitala system och artificiell intelligens. Det är ett tecken på att resurserna har minskat. Men personliga möten är viktiga och vi har kapacitet att utbilda fler som kan fylla den rollen och möta andra i utsatta situationer.

Det har blivit betydligt tuffare att ta sig in på arbetsmarknaden. Krig, ekonomisk nedgång och osäkerhet påverkar både företagen och individerna. Ett sätt att öppna upp möjligheter vore att låta arbetslösa få provjobba, att få visa vad man kan och vara sysselsatt för en rättvisare chans på arbetsmarknaden. Vi behöver en arbetsmarknad som stödjer de som inte har jobb.

Det finns också sådant vi som individer och samhälle kan göra. Vi måste hitta vägar tillsammans, med vårt community, våra grannar, i det lokala sammanhanget. Det kan vara små initiativ som leder till praktik, sysselsättning eller till och med jobb. Det handlar om att skapa möjligheter där systemet inte räcker till.

De mest sårbara grupperna har det svårast. Arbetsmarknaden är inte jämlik, och stödet räcker inte till. Många upplever att Arbetsförmedlingen och anslutna aktörer tjänar på att människor fortsätter vara arbetslösa nästan som att det har blivit en industri. Det väcker frågan: hur ska utbildare förhålla sig till yrkesvägledning för studerande? Vad ska de plugga till och satsa på för att få jobb?

Det finns två särskilt utsatta grupper: de som länge haft svårt att få jobb, och de som är högutbildade men saknar nätverk. Båda grupperna behöver kontakt med andra människor för att kunna ta nästa steg. För de högutbildade handlar det inte om brist på kompetens utan om isolering och brist på rätt kontakter.

De som har psykisk ohälsa möts ofta av långdragna och krångliga processer. Istället för stöd möts de av hinder, och det är lätt att tappa tron. Staten kan ta enorma lån för att rädda banker, men arbetslöshet och psykisk ohälsa får fortsätta i skuggan.

Jämlikhetsdata behövs för att synliggöra problemen - visa var rasism och diskriminering förekommer inom rekrytering. Trots insatser hamnar många utbildade människor utanför och det blir slöseri på både pengar och utbildningar.

Det finns arbetsgivare som inte vill anställa personer från andra etniciteter, och dagens lagstiftning räcker inte till för att hindra det. Rasismen finns i samhället och riksdagen och det gör att arbetsgivare kan rekrytera på ett otroligt exkluderande vis. Staten måste ta ett större ansvar. Mycket av ansvaret har lagts över på kommunerna vilket gör att helheten förloras och att problemen faller mellan stolarna.

Den strukturella rasismen och diskrimineringen behöver kommunen och staten ta ansvar för. Det är svårt att sätt krav på privata arbetsgivare men om vi satsar på kommunen och kräver bra kvalitativa arbetsvillkor kan saker och ting förbättras. Efter utbildning borde det vara självklart att man får tillgång till praktikplatser eller nätverksmöjligheter.

Politiken måste sluta skära ner på det som människor behöver. Sluta stänga dörrar. Det är dags att börja bygga öppningar istället och ett samhälle där alla får plats. Vi har alla en förmåga att arbeta. Vi får inte glömma det. Politiker måste komma ifrån svartmålningen av invandrare som ofta framställs som de endast kommit till Sverige för att samla bidrag. Det är både orättvist och farligt.